

**חטיבת שומה וביקורת
מחלקת ניכויים**

**29 באוקטובר 2020
י"א בחשון התשפ"א**

אל

ציבור המעסיקים, לשכות השירות ומנכים אחרים

הנדון: הקלות בחובת מילוי טופס 101 או 101ג למשלמי ומקבלי קצבאות

תקנה 2 לתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) התשנ"ג-1993 (להלן: "**תקנות המשכורת**") קובעת כי עובד¹ חייב למלא בכרטיס עובד (להלן: "**טופס 101²**") את פרטיו האישיים ומקורות הכנסתו בתחילת עבודתו אצל מעסיק חדש וכן ב-1 לינואר בכל שנה לאחר מכן. כמו כן, על העובד חלה החובה לדווח על כל שינוי בפרטיו האישיים ולהצהיר על כך תוך שבוע ימים מיום השינוי.

חישוב המס החל על העובד, לרבות מתן הקלות מס שונות להן הוא זכאי, מתבצע על ידי המעסיק ומתבסס על הצהרת העובד בטופס 101.

מכוח תקנה 2(ה) לתקנות המשכורת ועל מנת להקל על משלמי הקצבאות ככלל והגמלאים בפרט, מעסיק אשר משלם משכורת שהיא קצבה על פי סעיף 2(5) לפקודה כאמור בתקנות המשכורת, יהיה רשאי לפטור את מקבלי הקצבה ממילוי טופס 101 כנדרש מידי שנה בהתאם למפורט בהמשך ההנחיה **ובלבד שהמעסיק מקפיד על קיום כל התנאים המפורטים להלן:**

- המעסיק משלם קצבה ל-200 גמלאים לפחות.
- הוגשו כל דוחות 126 אשר המעסיק חייב בהגשתם.
- המעסיק מנהל את חישובי המשכורת והניכויים ממנה באמצעות מיכון.
- גמלאי חדש ימלא טופס 101 מיד עם תחילת תשלום הקצבה כנדרש בתקנות המשכורת ופרטי טופס 101 ישמשו כבסיס לחישוב ניכוי המס מן המשכורת.
- המעסיק הודיע לגמלאי בכתב כי הוא חייב לדווח לו על כל שינוי שחל באחד הפרטים שמולאו על ידו בטופס 101 בעבר, וקיים מעקב ממוכן על כל שינוי כאמור.
- גמלאי אשר עובד בעבודה חלקית או במשרה נוספת או בעבודה שבגינה משולם לו שכר עובד יומי או מקבל קצבה נוספת יחזור ויצהיר בכל שנת מס בטופס 101 על הכנסותיו.

¹ בכל מקום בו המסמך מתייחס בלשון זכר לעובד או גמלאי, הכוונה גם ללשון נקבה וכן להיפך.

² רשות המיסים פרסמה טופס 101 מיוחד לציבור הגמלאים – טופס 101ג.

גמלאים רשאים למלא טופס 101 או 101ג לפי בחירתם. בכל מקום בו מצוין במסמך זה טופס 101 הכוונה לטופס 101 או 101ג.

חטיבת שומה וביקורת מחלקת ניכויים

- גמלאי שהוא יחיד מוטב כמשמעותו בסעיף 37 לפקודה שהצהיר בטופס 101 כי לבן/בת זוגו אין הכנסה, ימלא כל שנה באחד בינואר הצהרה כי לבן/בת הזוג אין הכנסה בשנת המס הנוכחית. על סמך הצהרה זו שתצורף לטופס 101 יימשך הניכוי ממשכורתו עפ"י טופס 101 האחרון. לא נתקבלה הצהרה כאמור, ינוכה המס ממשכורתו כאילו לבן/בת הזוג יש הכנסות.
- הצהיר הגמלאי שלבן/בת הזוג יש הכנסה בשנת המס ינוכה המס ממשכורתו לפי הצהרתו, כאילו הצהרה זו נתנה בטופס 101.
- נקודות זיכוי בשל ילדים לאשה עובדת, לאלמן או גרוש תותרנה על סמך טופס 101 האחרון שמולא תוך מעקב באמצעות המחשב אחר גיל הילדים והפסקת הזיכוי מתחילת שנת המס בה נפסקה הזכאות לנקודות זיכוי על פי חוק.
- הגמלאי הודיע כי הפסיק לדרוש זיכוי בגין כלכלת ילדיו וכן על כל שינוי במצבו המשפחתי.
- במערכת המחשב המבצעת את חישובי השכר יופיעו העילות שבגינן ניתנו נקודות הזיכוי.

מעסיק העומד בתנאים שלעיל, רשאי לפטור את מקבל הקצבה מחובת מילוי טופס 101 כמפורט להלן:

- א. גמלאי אשר חלפו שלוש שנים מהגיעו לגיל הזכאות³, כהגדרתו בסעיף 9 לפקודה לפני תחילת שנת המס, לא יחויב במילוי טופס 101 בהתקיים כל התנאים המפורטים להלן:
1. הגמלאי הצהיר בטופס 101 שמולא על ידו בהגיעו לגיל הזכאות ובשנתיים שלאחר מכן כי אין לו הכנסה חייבת נוספת מלבד הקצבה המשולמת.
 2. הגמלאי אינו דורש הטבות מס מיוחדות, כגון: זיכוי ישובים, זיכוי בעד בן זוג מכוח סעיף 37 לפקודה וכו'.
 3. חרף האמור לעיל, מקבל קצבה המקבל הטבת מס מכוח סעיף 37 לפקודה, לא יידרש להמציא טופס 101 אם המציא בעבר טופס 101 וקיבל עד לאותה שנה הטבה זו (למשך שנתיים לפחות) ובן הזוג, בשלו הוא מבקש לקבל ההטבה, גילו עולה על שלוש שנים מעל גיל הזכאות.
3. הגמלאי הגיש למעסיק טופס 101 אחת לחמש שנים.

³ גיל הפרישה או הגיל שבו החל היחיד לקבל קצבה מזכה, כולה או חלקה, לפי המאוחר.

**חטיבת שומה וביקורת
מחלקת ניכויים**

4. למרות האמור לעיל, גמלאי שברשותו פטור ממס הכנסה מכוח סעיף 9(5) לפקודה בשל נכות צמיתה ו/או עיוור ומילא את האמור בסעיף 1 לעיל, לא יידרש במילוי טופס 101 בשנים הבאות.

ב. מקבלי קצבת שארים לא יחויבו במילוי טופס 101 בהתקיים כל התנאים המפורטים להלן:

1. הקצבה אינה עולה על תקרת קצבה מזכה.
2. מקבל הקצבה הצהיר עם קבלת הקצבה לראשונה ובשנתיים שלאחר מכן כי אין לו קצבאות שארים נוספות.

ג. מקבלי קצבאות המוגדרים כסיעודיים בשיעור 100% (לפי קביעת חברת הביטוח המשלמת ו/או כהגדרתם בתקנון קרנות הפנסיה) ידרשו למלא טופס 101 רק במועד תחילת קבלת הקצבה בהתקיים כל התנאים המפורטים להלן:

1. מקבל הקצבה הצהיר בטופס 101 שמולא על ידו שאין לו הכנסות נוספות.
2. מקבל הקצבה אינו דורש הטבות מס מיוחדות כגון זיכוי ישובים ועוד.

ד. מקבלי קצבאות אובדן כושר עבודה/נכות ימלאו טופס 101 אחת לשנתיים בהתקיים כל התנאים המפורטים להלן:

1. מקבל הקצבה הצהיר בטופס 101 שמולא על ידו שאין לו הכנסות נוספות.
2. מקבל הקצבה אינו דורש הטבות מס מיוחדות כגון זיכוי ישובים ועוד.

בנוסף לכל האמור לעיל, גמלאי אשר מלאו לו 80 שנה ולא חל שינוי בטופס 101 שמולא על ידו לעומת הטופס האחרון, יהיה פטור ממילוי טופס 101 מכאן ואילך, ככל שמילא בטופס האחרון שאין לו הכנסות נוספות.

כמו כן, תיווסף הודעה לגמלאי בתלוש הקצבה כי עליו להודיע על כל שינוי שחל בפרטים שמולאו על ידו בטופס 101 בעבר.

**חטיבת שומה וביקורת
מחלקת ניכויים**

הערות נוספות:

על מנת לקבל הקלה זו, נדרש המעסיק להודיע מדי שנה בכתב לפקיד השומה בו מתנהל תיק הניכויים שלו על בקשתו זו ויחתום על ההצהרה (נספח א' להנחיה זו) כי הוא עומד בכל התנאים.

הצהרה זו יש להגיש לפקיד השומה לא יאוחר מחודשיים לפני תום שנת המס הקודמת לשנה שבה מבקש המעסיק להיכלל בתנאים הללו.

רשות המסים שומרת לעצמה את הזכות להודיע על ביטול ההנחיה בכל עת.

פקיד השומה שומר לעצמו את הזכות להודיע לנישום בכל עת שההנחיה הנ"ל לא יחול עליו.

תוקף הקלות אלו עד ליום 31.12.2025 או עד לשינוי, כמוקדם.

בברכה,

**ורד בכר, רו"ח
מנהלת מחלקת ניכויים**

העתקים:

פזית קלימן, רו"ח – סמנכ"לית בכירה שומה וביקורת

ציון לוי, מנהל תחום (שומה-ניכויים)

אלי נאוי, מנהל תחום (שומה-ניכויים)

חטיבת שומה וביקורת
מחלקת ניכויים

נספח א'

טופס הצהרה לעמידה בתנאים הקבועים בהקלות בחובת מילוי טופס 101

תאריך _____

לכבוד
רשות המסים בישראל
פקיד שומה _____

לידי רכז/ת חוליית ניכויים

א.ג.ג.,

הנדון: בקשה להקלה בחובת מילוי טופס 101 לשנת המס _____ והצהרה על עמידה בתנאים

<u>מספר תיק ניכויים</u>	<u>מספר ח.פ. / עוסק</u>	<u>שם המעסיק</u>

בהתאם לתקנה 2(ה) לתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה), התשנ"ג-1993 ובידיעת העונשים הקבועים בחוק בגין הצהרה כוזבת, הנני מצהיר כי הנני עומד בכל הכללים וההוראות המיוחדות שניתנו למשלמי הקצבה, כפי שנקבעו ע"י המנהל לצורך קבלת פטור ממילוי טופס 101 מידי שנה.

שם ושם משפחה _____ ת.ז. _____ תפקיד _____ חתימה _____

יש להגיש טופס זה לא יאוחר מחודשיים לפני תום שנת המס הקודמת.